

Česká národní banka

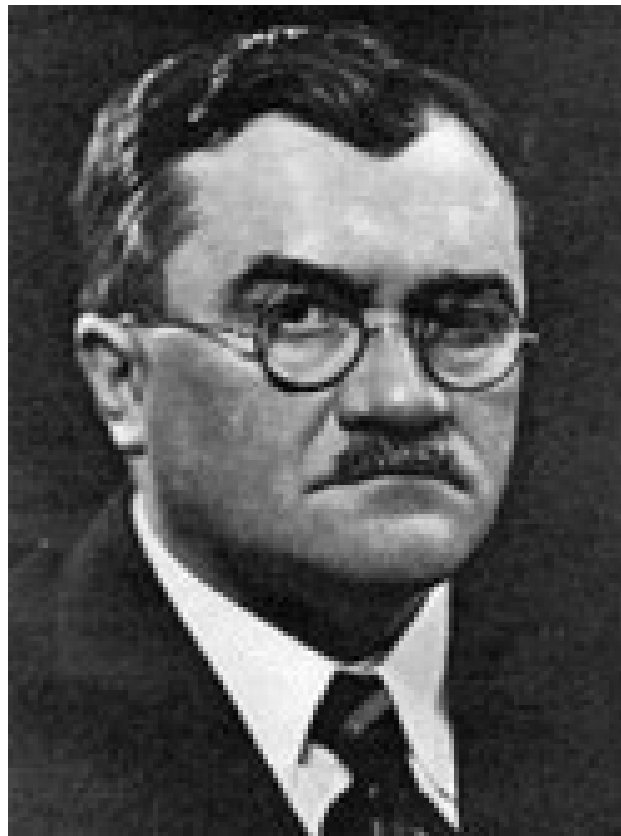
Charakteristika ČNB

- Právní forma: osoba veřejného práva sui generis
- Vznik: ze zákona, k 1.1.1993, rozdělením **SBČS**
- Ústřední banka České republiky
- Orgán dohledu nad finančním trhem s kompetencemi správního úřadu
- Sídlo: Praha
- Nezávislá na vládě
- Bez zákonodárné iniciativy

Evolution of central banking (CS)

- 1919 Bankovní ústav při MF
- 1925 Národní banka Československá
- 1939 Národní banka pro Čechy a Moravu
- 1944 Československý měnový úřad v Londýně
- 1945 Národní banka československá
- 1950 Státní banka československá
- 1993 ČNB a NBS

1. Rektor MU

1. Guvernér NBČS

KDO JE TO ?

KAREL ENGLIŠ

- *"Kdo sloužíš vlasti, odměny nečekej."*
- 17.srpna 1880 v Hrabyni u Opavy
- zemřel 13.června 1961 v Hrabyni u Opavy
- Sociální politika (1916)
- Theorie statistiky a spotřebního hospodářství (1917)
- Základy hospodářského myšlení (1922)
- Soustava národního hospodářství (1938)

Hlavní cíl činnosti ČNB

- Podle článku 98 Ústavy ČR a zákona č.6/1993 Sb., o ČNB, ve znění pozdějších předpisů **péče o cenovou stabilitu.**
- Dosažení a udržení cenové stability, tj. **vytváření nízkoinflačního prostředí v ekonomice** vytváření podmínek pro udržitelný hospodářský růst
- nezávislost je předpokladem účinnosti měnových nástrojů vedoucích k cenové stabilitě

Zásady činností ČNB

- Zásada priority hlavního cíle
- Zásada tržní ekonomiky
- Zásada podpory obecných hospodářských politik v EU
- Zásada absolutní nezávislosti
- Zásada relativní nezávislosti na vládě
- Zásada spolupráce s vládou (viz dále)
- Zásada mezinárodní spolupráce

- Zásada závaznosti Statutu Evropského systému ústředních bank a ECB
- Zásada podřízenosti právním aktům ECB
- Zásada bankovního tajemství (§ 49 Z o ČNB)
- Zásada mlčenlivosti (zaměstnanců ČNB)
- Zásada informační (např. vůči PČR)

ČNB a hospodářská politika vlády

- ČNB ze zákona **podporuje obecnou hospodářskou politiku vlády** (vedlejší cíl), za podmínek:
- pokud není v rozporu s cílem hlavním.

Realizace cílů

- určuje měnovou politiku,
- vydává bankovky a mince,
- řídí peněžní oběh, platební styk a zúčtování bank,
- vykonává dohled nad bankovním sektorem, kapitálovým trhem, pojišťovnictvím, penzijním připojištěním, družstevními záložnami, institucemi elektronických peněz a devizový dohled.
- další činnosti podle zákona o ČNB a dalších právních předpisů.

Nezávislost ČNB

Personální

Institucionální

Funkční

Finanční

Personální nezávislost

- omezení politických ingerencí do personálního obsazení BR
- Taxativní výčet důvodů odvolání člena BR

Institucionální nezávislost

- BR při plnění svých zákonem stanovených cílů a výkonu svých dalších činností nesmí přijímat ani vyžadovat pokyny od prezidenta, parlamentu, vlády či jakýchkoli jiných subjektů.

Funkční nezávislost

- Relativní autonomie ČNB při formulování inflačních cílů a nástrojů k jejich dosažení.
- Kurzový režim je sice ČNB povinna stanovovat po projednání s vládou, ale nesmí tím být ohrožen její hlavní měnový cíl.
- O zásadách a opatřeních měnové a fiskální politiky se ČNB a vláda vzájemně informují

Finanční nezávislost

- zákaz přímého financování veřejného sektoru a jím řízených subjektů.
- ČNB má vlastní rozpočet schválený BR
- externí audit výsledku hospodaření
- roční zpráva o výsledku hospodaření parlamentu
- info veřejnosti o pozici ČNB

Bankovní rada ČNB

- Nejvyšší řídicí orgán ČNB
- Určuje měnovou politiku a nástroje pro její uskutečňování a rozhoduje o zásadních měnově politických opatřeních České národní banky
- Další působnost:
  - a) stanoví **zásady činnosti a obchodů** České národní banky,
  - b) schvaluje **rozpočet** České národní banky,
  - c) stanoví **organizační uspořádání a působnost organizačních jednotek** České národní banky,
  - d) stanoví **druhy fondů** České národní banky, jejich výši a použití,
  - e) vykonává **práva a povinnosti zaměstnavatele** vyplývající z pracovněprávních vztahů vůči zaměstnancům České národní banky.
  - g) stanoví mzdové a další požitky guvernéra
  - h) rozhoduje v II. instanci (**rozklad**)

Struktura bankovní rady

- 7 členů
- guvernér
- 2 viceguvernéři
- 4 členové BR

Guvernér

Zdeněk Tůma

Viceguvernéři

Mojmír Hampl

Miroslav Singer

Vrchní ředitelé – členové BR

- doc. Ing. PhDr. Ing. Vladimír Tomšík, Ph.D., Ph.D.
- Prof. Ing. Robert Holman, CSc.
- Ing. Pavel Řežábek
- Ing. Eva Zamrazilová, Ph.D.

Člen BR

- jmenuje a odvolává prezident republiky
- funkční období 6 let (max 2x)

Organizační struktura ČNB

- Ústředí v Praze
- Pobočky
- Organizační struktura schématicky viz
http://www.cnb.cz/cs/o_cnb/organizacni_struktura/

Pobočky

- Brno
- České Budějovice
- Hradec Králové
- Ostrava
- Plzeň
- Praha
- Ústí nad Labem

Obsah činnosti ČNB

- Měna
- Platební styk
- Devizová správa
- Dohled nad finančním trhem

Sjednocený dohled

- Zákon č. 57/2006 Sb., o změně zákonů v souvislosti se sjednocením dohledu nad finančním trhem
- Bankovníctví a družstevní záložny
- Pojišťovnictví
- Penzijní pojištění
- Kapitálový trh

Dohled vykonávaný ČNB: kontrola dodržování pravidel

- Obecně: dohled nevykonává jen ČNB, ale v širším smyslu též např. auditoři
- Konkrétně ČNB:
  - Podmínky vstupu do odvětví (např. ne/udělení licence...)
  - Stanovení a prověřování zákl. povinností (např. u bank)
  - Povinné pojištění vkladů (je-li stanoveno Z)
  - Úvěry věřitele poslední instance

Členění dohledu

- Dohled na dálku:
  - Monitorování
  - Prověřování pravidelně zasílaných údajů
  - Levný, ale méně efektivní než
- Dohled na místě:
  - Detailní (lze i adekvátnost operací, úroveň řízení rizik)
  - Interval prověrek závisí např. na „finančním zdraví“ bank
  - Umožňuje prověřit daný subjekt podrobněji